

اداره مرکزی :

آقره ده ، معارف امینلکی پانده کی دائره
استانبول جاده سنده آقره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، باب عالی جاده سنده ۱۱۹ نومرولو
دائرة مخصوصه
تلفون : ۳۶۰۷

حیات

میانہ رانما میانہ... ریابہ رانما ہر وہ حیات فانیہ!...

نومر ۱۰ فروردہ

سنہ لکی پوستہ ایله ۵ لیرا

(اجنبی مملکتلر ایچین ۴ دولار)

ایونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسی

مراجعت ایڈیٹور

یازی ایشلرینک مرجعی آقره مہرئردر

صافی : ۱۷

آقره ، ۲۴ مارت ، ۱۹۲۷

۱ نجی جلد

مؤسسہ لک تاریخی و دولت آدملی

جمعیتک عمومی مؤسسہ لری باشنده بولونان دولت آدملرنده آراناجق بر طاقم و صفر وار . نجه بونلرک اک مهمی ماضی یه ساند تجر به لردن استفاده ایتمکی بیلمکدر . هر فرد استقباله دوغرو بورورکن بر طاقم امکانلر قارشیننده بولونور . مؤسسہ لری اداره ایله مکلف اولانلر ایچونده بورونه جک مختلف یوللر اولابیلیر . بونلردن برینی اختیار ایله رکن ماضیده یاپیلان تجر به لر بزه رهبرلک ایده رسه حرکت مزده کی قوت ، اصابت ایله دیکمز حقنده کی قناعت ، صاعلام اولور .

هیچ فردی ایچا تمزده ناصیل حرکت ایتد . یکمز ده وقت ایتدی کز می ؟ خارجی تاثیر لردن قوت آلان تمایلاتمز تطمین اولونمق ایستهر . بونک ایچون بر طاقم اشیا آرازه ، اولنر پیننده قوشارز . تمایلاتمز تطمین ایده جک اشیا یی انتخاب ایله رکن اک مهم استناد کاهمز حافظه مزدر . بیلیرز که اسکیدن شو ویا بو ماده بزى تطمین ایتشدر . خصوصی حرکتمز ایچون حافظه نک قیمتی نه ایسه بر مؤسسہ یی اداره ایله یه نلر ایچونده او مؤسسہ نک تاریخی ده اودر . هر هانکی بر تدبیر آلاجق اولان دولت آدمی قارشیننده بر طاقم امکانلر کورور . بونلردن

برینی ترجیح ایده رکن کندیسی ایچوک اک مهم سائق شواولمالیدر : بوا مثالی مؤسسہ نک باشنده بولونانلر نه کبی شرائط آلتنده موفق اولدیلر ! نه کبی یولدن تدبیرلری عقامته اوغرادى ونه ایچون ؟ بونلر اوزرنده دوشونمشم اولان بر عمل آدمک حرکتی تصادفه باغلیدر . بلکه موفق اولور ، بلکه صرف ایله دیککی قوت تماماً یوشه کیده ر . حالبوکه دولت آدمک زمانی و صرف ایتدیکی قوت ؛ جمعیتک ، دولتک مالیدر . اونک هیچ بر صورتله ضیاعه اوغرامامسی و محقق بر ثمره و برمه سی لازمدر . فردی حیات مزده بر چوق تردلر کچیره بیلیر ، زمانمزی اسراف ایده بیلیرز . فقط کوننک معین زمانی جمعیت و دولت ایشنه وقف ایتمکی تعهد ایتمش اولانلرک صرف ایله دکلری قوت و زمان ثمره و برمزسه بر نوع «سواستعمال» اولور . اونک ایچون مؤسسہ لک باشنده بولونانلر تصادفه کندی لری ترک ایده مز لر . اولنر حرکتلری حسابه ، تجر به یه استناد ایتدیر مکه مجبوردر لر . ماضیده کی تجر به لری ایسه مؤسسہ لک تاریخنده بولورز .

مثلا مکتب سیسته ممزده کنیشلک احتیاجنی حس ایدیوروز . ایلک تحصیل ایله عمومی تربیه یی آلمش اولانلر دها یوکسک عمومی تحصیل کورمه یه جکسه کیره جکلری صنعته حاضر لایاجق مؤسسہ لره احتیاجر واردر . بیلوروز که آنجق بو سایه ده مملکتک تجارت ، صنعت ، زراعت حیاتی کوره نکه اسیر اولمقدن قور تولور ، آنجق بو سایه ده بر طاقم وطنداش لر دها قوتلی مستحصل اولابیلیر لر . بو کون شدتله

حس ایله دیکمز بو احتیاجی دونکی معارف آدملری ده دویمشدی . بر صنایع ، تجارت ، عملی زراعت ... مکتبلری آچیلدی . بر آرائیق بوتون بش سنه لک اعدادیلر بویه مسلکه توجیه قیلنمق ایسته نیلدی . بوتون بوتدیر لردن سوکرا یینه وضعیتن بمنون دکلز . چونکه بویولده اولجه ویریلن قرارلرک بر قسمی هیچ تطبیق ایله مده ی . آچیلان مکتبلرک بر قسمی ده آرزو ایدی لرن ثمره یی ویره مده ی .

بو حال قارشیننده شیمدی یه قادر تعقیب ایدی لرن اصولی بیر اقق لازم کلدی کنه شبه ایله یه بیلیر می ؟ فقط یکی بر یول اختیار ایدرکن نه یه استناد ایده جکمز ؟ شبه یوق که بو خصوصه دک امین استناد کاه بو مؤسسہ لک تاریخندن آلاجضمز درس لردر : شیمدی یه قادر تعقیب اولونان و ثمره و برمه یی اصولک نه ایچون موفقیت تأمین ایتدی کنی آراشدیر ارق ماضیده کی شرائطی دکیشدیره بیلدی کمز زمان یکی و دوغرو بر یول بولمش اولورز .

ایشته بونک ایچوندر که هر مملکتده مؤسسہ لک تاریخنه و هر دورده ویردیکی ثمره نک تثبیتنه اهمیت ویریبور لر . هر مملکتده مؤسسہ لک ماضیننه ساند وثائقی در حال بولابیلیر سیکز . بو اثر لردن هانکی دورلرده و نه شرائط آلتنده بونلرک انکشاف ایتدی کنی اکلا یابیلیر سیکز .

مع التأسف بزده مؤسسہ لک تاریخی ، اولنرک ناصیل انکشاف ایتدی کنی ، نه ثمره ویردی کنی کوسته ریر وثائق بولمق اکثر یا قابل

تاريخ مصاحبه سي

پنتي حميد

اسکي ادبياتمزدده «خست» ک تئالی اولارق دائما «پنتي حميد» ک اسمی کچر. اسکی لطائف کتابلرنده اونک خسته دائر مختلف فقره لره تصادف اولوندي کي ، شاعر لرمزده سبق سبق اوندن بحث ايده لرلر. ادبياتمزدده بوجنس تپلرک نادر اولديغندن، بوخصوصده شيمدی به قدر المزه کچه بيلن بعض وثيقه لری - ايلک دفعه ايلارق - بر آراده نشر اتمک ايتيوروز.

[۱۱۰۲] ده شامده وفات ايذن استانبوللی « احمد سکونی » هزل و هجو ايله معروف بر شاعر درر ، « نابی » مصاحب پاشا کتخدالفندن عزل ايديلدیکی صيراده اوکا بر هجويه يازمشدرکه ، بوراده « پنتي حميد » دنده بحث ايدهر :

شهرت پنتي حميدی محو قيلدی خستک
حذا کيم ملغنده ايلک تحصيل نام
اولدی نصبکه امور آستانه هرج صراج
بولدی عزلکله ينه کلی نظام وانتظام

کذلک اون برنجی عصر شاعر لرندن مشهور ادرته لی « کفتی » ده هزل آمیز منظوم تذکره شعراستنده « عصمتی » دن بحث ايدهرکن « پنتي حميد » ی ذکر اتمشدر :

بونک احسانی بی بهانه دکل
وضع لطنی قلندرانه دکل
بوندن اولزمی بو طریقه بعيد
اوله میرانخوار پنتي حميد
اوله هر وعد لطف تازه ظهور
مصرف روز کار دورادور

مع مافیه بونلردن اول یعنی اوتنجی عصردهده « پنتي حميد » ک ادبياتمزدده معروف اولديغنی بيليوروز : ۹۴۱ ده استانبولده وفات ايدهن شاعر « بصیری » يالکزش شعر ليله دکل لطيفه لری ونکته لريله ده اودورده بويوک بر شهرت قازانمشدی . « بصیری » بر کون بعض آرقاداشلريله برابر شاعر « روانی » بکک زيارتنه کيدهر ؛ روانی بک بونلره هسچ برا کرآمده بولونماديفندن قارنلری آج اوله رق عودنه مجبور اولورلر. بونک اوزرينه « بصیری » شومنظومه بی بازار :

روائيله مکر پنتي حميدک
بر ارادن ياراديلش روانی
برينک نانی وصنی « لايدوقون »
برينک صوبی نعتی « لن ترانی »
ولی پنتي حميدک نانی پينه
ايکی اول دکلودر آب روانی

« بصیری » ايله عين دور آداملرندن اولوب مؤلفاتنک کترنی و تنوعی اعتباريله « جامی روم »

دکلدر. بونک ايچون ماضیده کی تجربه لرچوق زمان حرکاتمزه رهبرک ايله مه بور ، تدبير لریمز شخصی اجتهاد و تلقيلک اثری قالیور . بالخاصه معارف کي اک مهم مسندی تجربه اولماسی لازم کلن ايشلرده مؤسسه لره تاريخی ، کچيرديکی دورلری ، اونی اداره ايله ينلرک نه بولده خدمت ايتدکلرینی ثبیت اتمکک مجبوروز. بوسايه ده هم استقبالده ويره جکمز قرارلرده ده اصاب اولاييلير ، هم ده بوتاريخلر اخلاف ايچون بر قوت منعی تشکيل ايدهر . ده اول موفق اولانلرک فعاليتلری حرکاتمزا ايچون امنيت و قدرت منبعيدر ، اولنرک ياکليش تدبيرلری ده بزی دوشدکلری خطادن قوروياجق امنيت ترتيبا تيدر .

محمد امين

شهر

آلاجه قارا کلنگ چامورلو يوللری
ايلک يولجی چيکنه نيجه ، بختنه درد يانارق ،
قوزقونج شهر او قودن قالفدی خوموردانارق ،
کريندی اوزون اوزون آچارق قوللری . . .

دوشکون ، باصیق اولری صيقنجه نيجه سيله
آچدی بوتون قاپلر قانادينک تکنی ،
بوشالتمه قوبولدی هراو ايچنده کنی ،
جانلاندى بوش سواقلر تک توك آياق سيله .

بر انسان اورمانه دوندی شهر کيت کيده ،
کيت کيده بر چيغ کي بويودی قالابالق .
کنديکی قاپديريرسک ، چکيل يولدن ، بابالق !
چيکنر ، کچر قاباران بو آج اژدر سنی ده . . .

ياوروسنک قاتی ناصل امرسه ده ولر
صانکه شهرک دورت قولی دورت يانه اوزانييور ،
بو قولک جنبرنده بيک کوكس قانايور ،
چيتيردايور کيکلر ، چوکويور طوپراق اولر !

فاروق نافر

عنوانيله معروف اولان بروسه لی شاعر «لامی چلبی» نک مشهور بر لطائف مجموعه سی واردر . « لامی » بو مجموعه سنده « پنتي حميد » ک برقره سنی ذکر ايدهرک ، اونک استانبولک زنکين تاجر لرندن اولديغنی قيد ايدهر . مؤخر آفاق رشاد بک مرحوم طرفندن « کلیات لطائف » ده درج ايديلن بوقره ، « پنتي حميد » حفته دسترس اولاييلديکمز اک اسکی قيددر . فقره ، خلاصه ، شوندن عبارتدر :

[استانبولک زنکين تاجر لرندن « پنتي حميد » ، خست ودنائت طبعيله مشهوردی . بر کون خسته له نير . کنديسيله معامله سی اولان تاجر لرندن بری استفسار خاطره کلير . برده کسيلش طاووق کتيرير . پنتي حميدک باباسندن قاله « دولت » آدی امکدار بر جاريه سی وارمش . اوک هرايشنی اوکورورمش . پنتي حميد قادینی چاغيرير ؛ « شو طاووغک صوينه بر چوربا پيشير . طاووق دورسون . اکر اولزسه م بارين ينه چوربا ياپارسک » دير . بويله او چ بش کون کچر . طاووق هر کون قاينايه قاينايه آرتقی پوصه حانی آلير . نهايت بوندن بيغان « دولت » بر کون چوه لمکله برابر طاووغی پنتي حميدک ارکنه کتيروب قويار ؛ ديرکه : « افندی ، طاووغک ايشی پيندی ، قاينامق جاننه يتدی ، برداهاقاينارسه بارچه بارچه اولور ، شونی شوبله جه پيبورير . بونی ايشين « پنتي حميد » متأثر اولور : « دولت » ، اکر بو طاووغی طاغيتمه دن برداهاقاينايه بيلير وجور باسنى بکا اعجيب رسک ، تولومدن سوکراسنی آزاد اتمه لرینی وصيت ايدهرم « دير . « دولت » افنديسه شو جوابی ويرير : « صاغ اول افندی ، لکن بن آزادتمدن واز کچدم ، سن جانک ايچون شو طاووغی آزاد ايت » .]

« پنتي حميد » ک خست ودنائتني کوستره ن ديگر برقره بی ده اون اوچنجی عصر ادبا سندن « سليمان فائق » افندی مشهور مجموعه سنده قيد اتمشدرکه عيناً نقل ايدييوروز :

[کمال خست ودناثله مشهور اولان پنتي حميد بر کون خسته اولوب کندويه معالجه اتمک ايچون بر طيب کتيرتمش . طيب کلدکده خسته نک خستی بيله بکندن پشين کندويه قرق غروش و بريليرسه طبابت ايدهرم ديو جواب ويرمکين ، پنتي مذکور ، « يارين کل ، سکا جواب ويره م » ديمش . طيب کيندکده محله امانی چاغيروب سؤال ايدرکه « بن وفات ايدرسه قاچ غروشله قالديريرسک » . امام دخی « يکرمی غروش ايله قالديريرم » ديدکده ، پنتي حميد « بوسورتده اولمک طبيبه باقديرمقدن کارلی اوليور » ديهرک طيبی طرد ايله ديکی منقولدر] .

بوتون بو ذکر ايتديکمز قيدر ، « پنتي حميد » ک اوتنجی عصر دن اول خسته شهرت قازانمش زنکين بر تاجر اولديغنی و منقبه لرینک عصر لره اونوتولماديفنی کوسترييور . مورخ کليوبلی « عالی » نک « نصيحه الملوك » نده تصادف ايتديکمز برقره ، « پنتي حميد » ک قاغ دوری آداملرندن اولديغنی و حتی فاتحک کنديسندن